

Bomhaj Bož!

Cíklo 13.
26. měrza.

Létník 3.
1893.

Serbiske njedželske lopjenka.

Wudawaju ſo kózdu ſobotu w ſsmolerjez knihicíſchečeřni w Budyschinje a ſu tam doſtač ſa ſchtvórtlétnej pſchedpłatu 40 np.

Njedžela Palmarum.

(Džen wobnowjenja kſchčeňſkeho ſluba.)

Jan. 6, 67: „Duž praji Jeſuš tým dwanacžom: Chzecže wý tež prjecž hicž? Ale Schiman Pětr jemu wotmolwi: Knježe, k komu poúdžem? Ty maſh ſłowa wěczneho žiwenja.

Njedželu Palmarum je tež w wjèle naſchich ſerbiſtich woſadach ſa pacžerſke džecži džen wobnowjenja jich kſchčeňſkeho ſluba. Duž naſ pochnuje džen wutroba, jim woſebje něchto ſa tutón džen prajicž. Wſchał je tajki krafny ſwiaty džen a kózdy ſprawny kſchecžijan pſchewodži mlode cžrjodžicžki ſ proſtiwami ſwojeje luboſcze a staroſcze. Proſha džen ſa waſ, lube džecži, washej starshej a jeli ſo ſtej hižo morwej, ſměmy tola wěricž, ſo tón Knjes da jim ſhonicž wo wobeńzenjach jich lubyč. Kelko ſwěrnoſcze a staroſcze, nadžije a bojoſcze dopjelni na tajkim dnju wutroby wobeju starsheju! Tich modlitwy džaja k Bohu, ſo wón, tón wſchehomózny, chyžl wam ſwěrny. Wóz bycž a waſh wonkhód ſe starschiskeho doma a waſh nutskhód do ſwěta žohnowacž. Proſha a maja rjane pſchecža ſa waſ džen waſhi bratſja, washe ſotry, waſhi kmotři, washe zyłe pſchecželſtwo, waſhi wucžerjo, waſhi fararjo a zyła gmejna. A do ſhromadžisny wſchětých, kíž tak wutrobnje džel bjeru na washim derjehicžu, chyžl tež rad ſpižaczel tychle lopjenkow ſtupicž. A ſchto mam wam prajicž? Ach, lube džecži, nicžo hacž to, ſo byſchče ſ zyłej wutrobu, kaž Pětr w pſchedſtajených ſwiatyčh ſłowach, na kózde wabjenje, Boha a Knjeſa Jeſuſa wo-

pushežicž, wotmolwili: Knježe, k komu poúdžem? ty maſh ſłowa wěczneho žiwenja a my ſmy wěrili a pōſnali, ſo ty ſy Chrystuſ, ſsyn teho žiweho Boha.

Džen wý wěcže, jeli ſo njebe doſtata wucžba pola waſ podarmo, wſchitko to wotmolwicž. Džen wſchał wam tón Knjes ſam hiſchče praschenje ſtaji: Chzecže tež wý prjecž hicž? A džen wſchał jenož wón pſched wami ſteji — taſ dyrbi ſ najmjeniſcha pola ſwěrnych pacžerſtich džecži bycž — te jemu njeprjecželne mozy ſu do ſady ſtupile. Ale pſchińdu bórſy dny, hdyž ſo wón bôle ſdaluje wot waſ a či falschni pſchecželojo, kotrychž tež wý ſeže hižo ſenali, ſwět, čert a ſamžne čeło, ſo wam pſchiblizuju a po wſchém washnu wot waſ ſpytuja, ſo byſchče po jich woli činili a ſo prjecž wot teho Knjeſa do jich ſlužby pſchistajili. O ſo byſchče potom tež kaž nětk na nikoho druheho hacž na Jeſuſa poſluchali. Wola Jeſuſa maſh ſo derje, luba duſha, w nim je wſchón mér a wſcho ſbože.

Tich tawſyntow drje je džen, kíž ma ſa to, ſo je wſcho ſbože w žiwenju bjes Boha a bjes Chrystuſa. Alle hladajče na tajkich ludži, hacž ſu taſ ſbožowni; hladajče, kaž ſo maja w ſrudobje a nufi, w ſawjedženjach a ſpytowanjach, na poſledku w požlednjej mozy. Pſchecžo budzecze pola kózdeho wobtwjerdženu namaſacž tu staru wěrnoſcž: Schtóż hrěch čini, tón je hrěcha wotrocžk a hrěch je tych ludži ſkaženje. W ſwětym žiwenju, w lóſchtach a we wulkim ſamoženju, praja, dyrbi ſbože a wěrne wukhowanje bycž. Alle doſez tajkich budzecze ſetkacž, kotrychž podarmo pſchecžinjene lěta, mozy a vary,

kotrychž sapuszczena młodoscž a sranjenja dusche ſu wótri ſwédkojo pszechziwo tajkim hłupym myſlam; „něhdyn,” praja ſnano tebi, „běchmy ſbożowni, jało hiszczce wěrjachmy a mér Boži w naschich wutrobach bě, ale nětko je wſcho nimo a my ſmym najhubjeñſhi”. O ſak husto je ſo hižo historija wot ſhubjeneho ſyna ſaſo ſtaſa! a tež njewurjekliwie wjele ſhubjenych džowkow budże jemu psched Boži trón ſtupicž dyrbjecz. So njebý nichto wot waſ, lube paczertſke džeczi, kíž to czitacze, bjes nimi był, ale ſo byſhczce, kaž ſcze horje wſali teho ſenjeſa Jeſom Chrystuſa, taſ tež w nim wostali hacž do kónza. Džeržce ſo ſ wucžomnikami teho rjaneho wuſnacza: My ſmym wěrili a poſnali, ſo ty ſy Chrystuſ, tón ſsyn teho žiweho Boha! Chrodžce tež po nim wſchēdnie! Tutemu poſnaczu je ſhubjena wot Jeſuſa kraſna mſda: Schtož mje poſnaje psched ludžimi, teho chzu ja tež poſnacž psched ſwojim njeſejkim Wótzom.

Poſylni twoje džeczi, Chrystochce,
Hdyž ſo w ſtrachosćach jím ſtyschce,
Wſchak ſ twojej krewi ſu ſupjene.
Czini naſ ſ nowoh' wožiwyenych
A ſ ſwérnym proſtwam wubudženych,
Hdyž wutroba nam ſpanyež chze.
Mož twojego Ducha
Rjech na naſ ſije ſo!
Sahot luboſcž,
So pschi tebi ſmym wobſtajnje
We žiwjenju a we ſmijerczi.
Hamjen.

Smutskowne miſionſtwo.

(Poſtracžowanje.)

Schto je pszechziwo zyrfwiſkej nuſy czinicž? To je to praschenje, na kotrež ma ſo wotmolwienje dacž. Sso ſamo roſymi, ſo ſo tu roſpominacž njemóže, ſchto měla zyrfwiſka wyschnoſcž do ſalonjow wudawacž. A to teho dla niž, dokelž w tajkej duchownej nuſy ſalon a poſtajenie mało ſamožetaſ. So bychmy pucž ſa pomožne dželo ſmutskownego miſionſtwo namakaſi, je nujne, ſo ſebi wotthkuſeny kónz na tym poli psched wocži ſtajimy. Wotthkuſeny kónz paſ ſadyn druhi njeje, thiba tón — ſa to ſkutkowacž, ſo by ſkonečnje w zylym wokrjeſu evangeliſkeje zyrfwie ſadyn ſtar njebył, kotrež njebył cziste Bože ſklowo ſtyschak a kotrež ſtyschecz by ſo jemu poſkiezaza ſkładnoſcž njenamakała, hdy by jeje runje tež njeptał. Duž njeſmémym ſastacž ſrědki a pucže phtacž, doniž pucž k temu wotthkuſenemu kónzej pschihotowanym njeje.

Někotre tajke ſrědki, kotrež móža k temu pvmhacž, chzem y wubehnycž. Brěneje pschihotowanje k temu ſkutkowanju je ſo ſtaſo psches ſaloženje biblijskich towarſtow. Brěneje tajke towarſtvo běſche jendželske, kotrež ſo w lěcze 1804 ſaloži; w lěcze 1805 pruske hłowne biblijske towarſtvo w Barlinje naſta a taſ ſo te towarſtwa pomaku roſſcherjachu psches naſch zyly daloki wózny kraj, w Sakſtej mam ſmam Draždžanske biblijske towarſtwo. S wulkim żohnowanjom ſu tute towarſtwa ſkutkowale — to dyrbni kózdy ſ džaknej wutrobu pschidacž. Ale něchtio dyrbni hiszczce k temu pschinicž, ſo by tež lud nětko w ſwojej bibliji czital, ju prawje wužil a roſyml. Pschetož woprawdžite polepschenje w ludowym žiwjenju móže jenož pschinicž, hdyž ſo lud ſaſo k ſlowu Božemu jako k prawemu žóru žiwjenja domedze.

Brěneje, na czož ma ſo wažnoſcž klasycz, ſu domjaze Bože ſlužby, kotrež ſu ſo w naschim čaſu ſ wulkiho džela ſ kſhesczijanſkich domow ſhubile. Pschekhodž junkrócz domy kſhesczijanskeje wotbadh, ſo by hladal, w kotrech je ſo hiszczce to kſhesczijanske wotbadh ſ dobreho stareho čaſa naſchich ſerbſkich wózow ſdžeržało a potom pschirunaj liczbu tych domow, w kotrechž ſo hiszczce domjaze Bože ſlužby wotbhywaja ſ tymi, w kotrechž wiazy njeſku a ty budžes hšonicž, ſak jara je tuta ſrědzisna kſhesczijanskeho žiwjenſkeho porjada w ſwojbie ſpadnyła. Wſchelake wſchak budžes hšurecze ſtyschecz, ſo ſo to tola w naschim čaſu wiazy njeſhodži,

czelež rano a wječor ſhromadžicž k domjaze Bože ſlužbie; ja ſebi myſlu: hdyž je ſo to w ſtarych dobrých čaſach hodžilo, ſo to tež w naſchim čaſu hodži, jeno ſo bychu hoſpodario a miſtrjo ſo dopomili na ſwoju kſhesczijanskę pschifluſchnoſcž, ſo maja wachowacž na wſchech dufchach w ſwojich domach. My ſabnež njeſmémym, ſo ſu domjaze Bože ſlužby najblizſha a najlepſha ſkładnoſcž, tħażam tajſich, kotsiž Bože ſklowo ſtyscheli njeſku, haj kotsiž ſu bjes ſwojimi towarſchemi ſterje kſhesczijanſtu napscheczivne myſle ſtyscheli, pschipowjedanie ſboža pschinjescz; my mamy w myſli ſlužobnikow, czelež, wokołczahazych rjemiežliſtich. S tym ſo ſpokojicž njemóžem, prajicž, ſo maja ſo ſa nich duchowni w ſwojich woſadach staracž. Pschetož ſa duchownych je husto wjele częſcho, haj druhdy njemóžna węz, tajkim dufcham bliſko ſtupicž. Ně, jow dyrbni kózdy miſctr, kózdy hoſpodar ſwoju pschifluſchnoſcž we wutrobie ſacjuež a ſobudželacze ſmutskownego miſionſtwo bycz, pschetož to je wotpohlad ſmutskownego miſionſtwo, dozpiež, ſo bychu w zyle druhim ſroſyjenju, hacž dotalne, biblijske towarſtwa naſtaſe, ſo bychu ſtawy kſhesczijanskeje woſadu a ſwojby tajke biblijske towarſtwo byle, towarſtwo, kotrež ſo wokoł ſwojeje biblije, t. r. wokoł teho ſenjeſa a Boha w njeſ ſhromadžuje, kotrež taſ w ſwojim ſklowie ſaſo pschistup do wutrobow namaka, ſo by jeho bójska móz ſaſo w domach a woſadach ſkutkowała a zyle ſiwiſenje ſ nowa natwarila. Abo dyrbiala to njemóžna węz bycz, ſo tajke wafchnje ſaſo pola naſ k možy pschinidze, kajkež w Jendželskej we wſchitlič ſlepſtich ſwojbach naděndžes! Dyrbialo to njemóžne bycz, hoſpodarjow ſaſo k temu pschewwědczenju dowiescž, ſo ſu měſchnizy Boži w ſwojich domach a ſo maja ſo jako prěni ſa duchowne ſbože ſwojich domjazych staracž? Wopacžna hańba a bojoſcž naſ na tym pucžu ſadzerječ njeſmētej. Pschetož wo to ſo jedna, ſo by ſo ſwojba ſaſo natwarila na ſwoj prawy ſiwiſki ſaložk, kotrež je w Bohu, naſchim ſbóžniku.

(Poſtracžowanje.)

Naſ prawy kſhesczijan ſwoj kſchiz njeſe.

Psched krótkim ſcze, ſubi czitarjo, czitali wo Pawolu Gerhardze a jeho pobožnym ſiwiſenju. Pschi tym ſo ſabycž njemóžesche, na jeho pobožnu mandželsku, kotrež jemu k bokej ſtejſeſche we wjeſelu a ſrudobje, ſpomnicž. Maria Gerhardtowa běſche ſnamjo ſwérneje kſhesczijanskeje mandželskeje, ſo je woprawdże hódno, do jejneho ſmutskownego ſiwiſenja hiszczce woſebje pohladacž. A wona je nam to polóżila, dokelž je ſama najwažničke podawki ſe ſwojego a ſwojeje ſwojby ſiwiſenja do domjazeſe biblije napiſala pschistajiwſchi, kajke czucze je pódla měla. Tute kraſne myſle pobožneje, do Božej wole podateje dufche węſcze kózdy kſhesczijan, woſebje w ſwiatym poſtnym čaſu, rady czita a ſ nimi ſwoju wutrobu natwarci. Dufchna węz by tež byla, ſebi tute ſdobne myſle pscheczitacž a je potom na boſ poſožicž, ſo móhł je ſebi w czichich hodžinkach, woſebje w kſchizu, ſaſo ſ nowa czitacž a ſo ſ nimi prawje woſchewicž a ſam na ſebi naſhoničz, ſo je naſcha wera to dobycze, kotrež ſwét pschewinje. A nětko ſtyschmy, ſchto je wona napiſala:

11. džení maleho rózka 1655, njedželu Septuagesimä. Duchowny wótz Behn mje w domje mojego nana ſ mojim lubym Pawołom Gerhardtom ſwérowa. — „Wjeſeleje ſo, budžce dokonjeni, troſtujcze ſo, budžce jenakeje myſle, džeržce mér; dha budže tež Boh luboſcž a mér ſ wami” (2 Kor. 13, 11).

14. džení meje 1656. Maju prěnje džeczo, Marju Hilžu, namaj Boh wobradži na mojim narodnym dnju. — „Moja dufcha poſběhuje teho ſenjeſa, a mój duch ſo wjeſeli w Bohu, mojim ſbóžniku. Pschetož wón je na ſwoju hubjenu džowku pohladal. Wón je wulke węz na mni ſežinič, kíž mózny je a kotrehož mieno ſwiate je” (Luk. 1, 46—49). Ach ſak móže tón ſenjeſ naſ hubjenych człowjekow tak njewurjeknije ſbožownych czinicž!

14. džení wulkiho rózka 1657. Maju džeczo Marja Hilža namaj ſaſo wumrje, lědom 8 měžazow ſtare. — ſenjeſe, czeho dla woſmiesh mi mojeju wocžow radosež a mojeju wutroby wjeſele? Tola ja nochzu ſkorječ a płatacz. Spij derje, ſubi džeczo, w twojim kózku. Krótki a ſly běſche tón čaſ ſtvojego ſiwiſenja. „Tón ſenjeſ je jo daſ, tón ſenjeſ je jo wſaſ; mieno teho ſenjeſa budž ſhwalene” (Hiob 1, 21).

28. džení haprleje 1657. Mój luby ſwak, archidiaconus Joachim Fromm, wumrje, 62 lět ſtary. — Njeſadwěſuj, ſuba ſotra Sabina, Boh je wudowow a ſyrotow Wótz. Raž doſloho budžemoj ja a mój luby Gerhardt ſiwiſaj, ty ſe ſwojimi džeczimi nuſy nje-

smiesch. — „Sbózni ſu czi ſami wotroczy, kotrejch tón Knjes pſchischedſchi namaka, ſo woni wachuja“ (Luk. 12, 37).

28. džení meje 1657. Mój luby mandželski bu do Barlina ſa kaplana pſchi Miklawſchowej zyrfwi powołany. — Ach luby wózny domo, ja ſmiem tebje ſaſo wohladacz; ſ zuſby ſaſo do wózneho kraja! Nětk mózu ſaſo ſtac̄ a ſo modliez pſchi mojeſe maczernym rowje. „Kak dobrocziwy je tón Knjes! To tež wot teho Knjeſa Zebaotha ſem pſchinidze; pſchetož jeho rada je džiwna a jeho mudroſcz kraſna“ (Jes. 28, 29).

12. džení wulkeho rózka 1658. Raju druhe džeczo, Hana Kathinka, ſo namaj narodzi a bu 15. teho učebaza pſches knjeſa archidiakona Reinhardta ſcheczena. — Tak ſy ty, Knjeze, te raný ſaſo wuhojil. Ach žohnui namaj to džeczatko, jeli ſo ſo tebi ſpodoba. — „Wola njeje pſched waschim Wózom w njebeſbach, ſo by jedyn wot tych małych ſhubjeny byl“ (Mat. 18, 14).

25. džení märza 1659. Nascha luba Hana Kathinka ſo khowa do ſparneje komorki w rowje. Ach, dyrbju ja bycz kaž jena, ktraž dyrbvi ſwoje džeczi ſhubic̄? Czebo dla, Knjeze, khostasch mie tak jara? S cziim bym ſaſluſila, ſo tež to wjeſele do ſrudobu pſchewobroczych? — Mój Gerhardt troſchtuje mie a praji: Schto plakasch? To džeczo njeje wumrjelo, ale ſpi. Haj, wone ſpi, ale tak twierdze, ſo jo mój maczerny et wubudziez njemože. Ja wém, Knjeze, ſo masch móz, czinic̄ ſ tymi twojimi, ſchtož chzesch, ale daj mi plakac̄ a ſydhowac̄. — „Daję džeczatkom ſe mni pſchinic̄ a njevobaraſcze jim, pſchetož tajkich je kraleſtwo Boże“ (Mark. 10, 14).

30. džení novembra 1660. Narodny a ſmijertny džení naſheho ſceſcza Handrija. Žiwenje a ſmijercz, wjeſele a ſrudoba. Woboje ſa mało hodzinow! Knjeze, ty welsch, kelfo móze maczerna wutroba njeſc̄, teho dla chzu mijelczec̄! Ty ſy prajit: „Zónska, hdyž porodzuje, ma ſrudobu, pſchetož jejna ſchtunda je pſchisbla; hdyž pak džeczo porodzila je, njeſpomni wona wjazy na tu ſyſknoſc̄ teho wjeſela dla, ſo ſo czlowiek je na ſwēt narodzil.“ Haj, Knjeze, ſyſknosc̄ je nimo, ale ſrudoba ſo minyč njecha! Nje-móbla ja ſ Jakubom prajic̄: „Wy nje wo moje džeczi pſchinjeſcze: Josef wjazy njeje, Simeon tu wjazy njeje a Benjaminia chzecze tež wſac̄, wſchitko to na mni dže!“ — Knjeze, nětk ja wém: Ja njejkym hódna, ſo by mi džeczo macz rēkalo. Ach, wodaj mi moje hréchi — ale ſyſknosc̄ mojeje wutroby je wulka, wutorhni mie ſ mojeje nufy!

25. džení augusta 1662. Tón Knjes je ſo nade mni ſmilis. Dženža bu naju ſchtwóre džeczo, Pawoł Biedrich, pſches ſwiatu ſcheczenizu do towarzſwa ſ Chrystuſom pſchiswate. Moje wjeſele je wjetſche hac̄ mój džak. Šſlaboſc̄ mojego czebla wſchaf je wulka, moja móz je ſlemjena. Ja ſkradžu poplaſam, hdyž džeczo pſchi dójznych nadrah leži a niz pſchi maczernych! A tola je wone moje džeczo! Knjeze, ty chzyl mi to džeczo wostajic̄! — Toła niz kaž ja chzu, ale kaž ty chzesch! — „Wytajeſe najprjedy Boże kraleſtwo a jeho prawdoſcz, dha budże wam to wſchitko pſchidate“ (Mat. 6, 33).

23. džení oktobra 1664. Nětk ſy ty ſaſchoł ſ wečzemu mřej, drohi, ſbózny nano! Dženža ſu tebje, ty ſwérny wotroczyko teho Knjeſa, do twojeje ſparneje komorki donjeſli! Wſmi ſwojeſho pſejcza džak ſobu horje a poſtroj wote mni ſubu, ſbóznu maczér! Ach, mi je husto, jako bych waju, ſubej, ſbóznej ſtarſchej, bory ſaſo wohladacz dyrbjała. Knjeſowa wola ſo ſtaní. „Mój nan moja macz nje wopuſteſcze, ale tón Knjes ſo po mni horje pierje“ (Pſ. 27, 10).

6. džení małego rózka 1665. Dženža naju pjate džeczo, Handrija Christiana, pſches ſwiatu ſcheczenizu temu Knjeſej pſchiswetechmoji. Tón ſmilny Bóh wodaj mi mój hréch — ale moje wjeſele je ſyſknosc̄ a ſrudoda. Ja wém, ſo mi to džeczo nje-woſtanje. Ja to wém, dokež hido ſmijercz w mojim czeble tczi. Wſchitko, ſchtož ſo wot Boha je narodzilo, pſchewinje ſwēt, a moja wéra je to dobycze, ktraž ſwēt je pſchewinyła“ (Jan. 5, 4).

24. džení septembra 1665. Spij derje, mój luby Christiano! ſa wjedzach, ſo je tebi ſolebla w njebeſbach pſchihotowana. Nětko p ležiſch a ſpisich pola twojego bratra a twojeju ſotrow a pola ſobego džeda a wólf! Kak budža ſo woni wjeſelic̄, hdyž ty ſchindzefch a — twoja macz plaka. Ale twoja ruſa, o Knjeze, ſoje te ſyſly ſwutrewac̄. — Haj, jene džeczo je namaj hiſczeze poſtaſo a dleje hac̄ te druhe ſchtyri. Dyrbjal-li ſmijertny jandžel ſo do naſheho doma pſchinic̄ — Knjeze, poſczel jeho ſe mni. a bym jara ſprózna a ſlaba! — „Knjeze, ja wocząkuju na poje ſbože“ (1 Mójs. 49, 18).

6. džení małego rózka 1666. Mojego lubego mandželskeho ſu wotkadžili. Tež to mje hiſczeze potrjechi! Moja móz je ſlaba, ale tón Knjes wě, kelfo mózu hiſczeze njeſc̄. Wutraj, mój luby Gerhardt, njehańbuſ ſo evangeliſona wot Chrysta a wotpołoż ſtajnje dobre ſwēdczenje pſched wjele ſwēdkami. Ja ſa tobu póndu do hubjenſtw, do puſcziñy, do nufy a ſmijereze. Njeboj ſo thch, kiž czeło morja, duſchu pak njemóža moric̄! — Gerhardt, ja wém, ſo ſo ty ſenje njehwaliſch, pſchetož ty ſy czecheje myſle a ſ wutrobu ponizny, ale nětko kħwal ſo wotſje a ſwēru — kħwal ſo teho Knjeſa Jezom Chrysta! Woftau ſwērny, bjeſ Božeje wole wróbl ſ tſeſhi njepadnje — my hłoda njewumrjem. Wutraj, mój Gerhardt, doniž pſchistupiſ njeſky ſ horje Sionskej a ſ městu teho ſiweho Boha, ſ temu njebeſkemu Jeruſalemu a ſ tej ſhromadžiſnje wjele tawſynt jandželov a ſ tej ſhromadžiſnje tych prěnich narodzenych a ſ Bohu, temu ſudnikoj wſchitkach a ſ tym ducham tych dokonjanych prawych a ſ temu ſrēdnikej teho noweho ſalonja, ſ Jeſuſej (Hebr. 12, 22—24). — Bóh žohnui tebje, mój Gerhardt! Nětko ja cžuju, kak wulki ty ſy a kak mała ja bym, twoja hubjena džowka!

29. džení małego rózka. Wczera dyrbjach kuf ſkwe pluwac̄, ſchtož tych mojich jara naſtróži. Ja jich ſmerowach. Ale dženža ja cžuju — moje mož ſo bóle a bóle ſhubuju. Džiwne cžucze mi pſches ſtarý czechnie. Wone drje budże poſkoł, kotrež mie wot jow wutwoła. Dyrbjal-ſi tak bycz, Knjeze, daj, ſo ſlaboſc̄ mojeje wutroby pſchewinu. Tebi mojego lubego mandželskeho a moje džeczo, kotrež ſy mi ſ wulkej hnadi woftajil, poruczu. Do twojeju rukow poruczu ſwoju duſchu. — Ja dale piſac̄ njemóžu! Moja ruka tſhepoze! — „Chrystus je moje ſiwenje, wumrjecze je moje dobyče“ (Phil. 1, 21)!

Jeſuſowe czerpjenje w ſahrodze Gethſemane.

(Luk. 22, 41—44.)

Wy ſyſly mi běcze, ſchrej wutroba ſo,
Sa boleſc̄, kiž Jeſuſ ſam pſcheczerpiſ ſo,
Sa naſhe hréchi, ſloſc̄ na ſwēcze tu,
Kiž wečzmu ſmijercz wěſcze nam pſchinjeſcze.

Nasch ſbózniſ, te jehnjo tak njewinoſte,
Do ſahrodz ſ duchownom' czerpjenju dže,
Hac̄ do ſmijercz ſrudny tam ſastupiſ ſy,
Do ſyſknosc̄ zyle kaž ponurjeny.

Ta hodžina bije, ſo wumóz naſ džesčh,
Wot czerta a ſ hele a wot ſmijercze tež,
Naſ ſujednac̄ ſ Bohom a hnadi nam dac̄,
So ſbóznoſcze džel my tež móžemy brac̄.

W Gethſemane ſa naſ ſam modliſ ſo ſy,
Tam padže do procha na wobliczo ty,
Ta czeza na duſchi wſcha podſkoc̄i cze,
Kiž Boži hněw na tebje wuſhypal je.

Mój Abba, mój Wótcze, kiž lubijesč mje,
Njech kelch, jeli móžno, prjecz wote mni dže!
Pak twoja, niz moja wſchaf wola ſtaní ſo,
Hdyž dyrbju ſa czlowieſtwo pſcheczerpic̄ wſcho.

Wot horzy ſo poczeſche, ſměſhany ſ krewju,
Hdyž do procha padnył ſy na ſemju tu,
Gso bědzich ſe ſmijercz ſwchón woflabnjeny,
We wozjomaj ſyſly — tak wuplaſam.

Hdyž tſeczi króz ſa naſ ſam modliſ ſo ſy,
Wu wot Wózla jandžel czi pſchipózlaný,
Kiž troſcht tebi pſchinjeſc, cze poſkylniſ je,
Hdyž ſmijercz a czert ſ helu cze wobdawasče.

Hdyž dokonja ſa naſ to wumoženje,
Dha ſ procha wón ſaſo ſo poſběhnýl je.
Hněw Boži je nimo, ſmijercz pſchewinjeny,
Hdyž hiſcze ſo ſa tebje kſchizowac̄ da.

O hréchny ty czlowieſche, nětk wopomí dha to,
Schto Jeſuſ ſa tebje ſam cžiniſ je wſcho.
Cze wujedna ſ Bohom, ſo hnadi nětk masch,
Hdyž jenož ty jemu tež wodziez ſo dasch.

Dha wotewr jom' wutrobu, wodziez ſo daj!
Cze ſhotuje rjenje ſa njebeſki raj;
Haj woplaſam hréchi a wopomí tež to,
So Jeſuſ czi njebeſa wotewrili ſo.

Ernst Helas.

Schpruch pschi wobnowjeniu kschczensteho kluba zobu dath.

Ssy bo znano wjesci a hjo na to myslil, kajki schpruch budze tebi twój duszepastý zobu dacz sa živjenje. Tak zwéru je wón te schpruchi sa kózde džeczo wuswolił, tak móznie je wón jow Mari na wutrobu kladl: „Gene nusne je”, tak khutnje je wón znano tebi abo druhemu pschiwołal: „Kraſna něz je, hdz budze wutroba wobtwjerdžena psches hnadu.” A ty chzyl tón schpruch zapomnicz? njechal znano hjo sa někotre dny wjazh wjedzecz, kotry je twój schpruch był? Njesapomí na njón. Wukn jón ſebi rano a wjeczor, hacz njebedzi twjerdze w twojim pomjatku. Pytaj jón ſebi w bibliji a czitaj, ſchtož ſteji w ſchtuežkach, so by wuknł, jón prawje ſrošymicz. Nekotremuzkuſi je schpruch hjo wumózjenje, ſchlit pschečzivo ſpytowanju był. Tim wjele bě wón kraſny po-klad, kotryž ſu ſebi hiscze w zmijertnej hodzinje prajili a kiz na jich hubomaj ležesche, jako wotbal czechnięchu do węcznoſcze.

Maria macz pod ſbožnikowym kſchizom.

Stała je macz żałoszata
Podla kſchiza ſylſowata,
Jako je jej' ſyn tam mrel.
Tam bě wbohej ſdychowatej,
Wurudżenej, żarowatej
Mjecz wſchu duſchu pschebodrel.

Potulena, wuthſchena
Steji macz tam wukhwalena
Zen'czkoh' Ssyna Bożego,
Wuhlada wſcha żarowata,
Wobſlednjena, tſchepotata
Czerpicz ſyna ſwojego.

Schtó ſ njej njechal zobu płakacz,
Hdzju wuhlada bo kłakacz
Sastyrkanu pod kſchizom?
Mołk ſchtó hladacz bje wſchoh' czucza
Na tu maczter, kiz ſrzedz pueza
Kleci, czerpjo ſe ſynom?

Napołożena je wina
Wſchego człowſtwa na jej' ſyna,
Sa naſ wuſhwikaneho.
Na kſchizu wſchón wopuszczeny
Wudzychny jej' luby jeny
Mréjo ducha ſwojego.

Pod twój kſchiz bo, Anjeze, kłaknu,
S twojej' maczterju ſapłaknu
Na wſchón mój hręch njeħódn. A. Skr.
Nanajlubſchoh' chzu mécz tebie,
Podacz tebi chzu ſam ſebje,
Tajki b'du czi ſpodbny.

ſteho towarzſta ſtupicz, hdz bo mi někaſ ſkładnoſcž dawa, chzu bo kſczejmy a wopifſta ſe ſzwornej proſtu w Božu pomoz hladacz. Chzu rad w ſwojej bibliji czitacz a wožebje njeđzelu, hdz nje mi mózno, wſchitke dny na wjeczorje jedyn ſtam czitacz. Chzu husto ſ powiedzi pschińcz, ſ najmjeñſha kózde ſeto w jutrownym čaſu. Chzu wſchitke dny zwéru ſwoje rānsche a wjeczorne žohnowanje ſpewacz a žanemu dnjej bo ſminycz dacz, hdz njeſpewam ſ najmjeñſha jedyn ras Wózje naſch. Tak husto, hacz do ſpytowanja panu, chzu Wózje naſch ſpewacz.

Chzu dobrotzimu wutrobu mēcz a rad khudym dawacz, tež chzu po ſwojej najlepſzej mož ſa twarjenje Božego kraſtwa, ſa ſwońkowne a ſnufkowne miſionſtwo woprowacz.

Chzu pódla biblije tež druhe dobre ſopjenka czitacz; chzu ſebi tež tajke džerzecz, n. psch. „Pomhaj Bóh”.

Chzu wſcho, ſchtož czinju a wostaju, czinicz a wostajicz w mjenje ſwojego Anjeſa Jeſom Chrysta, wýzkoſkhwaleneho hacz do węcznoſcze.

Kónz pobrachuje.

W pyramidach, tuthch móznych pomnikach egiptowskich kralow, ſu mjes druhimi wězami tež žitne ſornjatka namakali, kiz ſu tam nutſkach lětſtotetki, haj, týſazy lět wotpoczowale. Tute ſornjatka ſu do ſemje ſyli, so by bo pruhowało, hacz ſměja hiscze móz ſkhadzenja a hlaſ, bórly poczachu roſcž. Tak ſi tutym týſazy lět starym ſymjenjom ſ pyramidow, tak ma bo tež ſe ſymjenjom Božego ſłowa; tuto ſymjo ma tež hiscze dženſa po wjele lětſtotetkach žitu móz. Kęz wot ſpočatka, dha je tež dženſa hiscze Bože ſłowo Boža móz. Daj tutemu ſymjenju jenož do twojego wutroby panycz, ſedźbu na Boże ſłowo a wopomí a wobkhowaj to ſame, dha budze tež w tebi ſkhadzecz a bo ſelenicz a kczecie a plody pschinjeſe. Drje móže tež druhdy, kęz tamne žitne ſornjata w pomnikach Faraonow, egiptowskich kralow, dołho w komorje, twojego wutroby kęz morwe wotpoczowacz, ale tola morwe njeſe ale w ſwojim čaſu ſiwe ſkhadza.

Tež człowſke ſłowo, proſtu, wuſyte ſ dowérjeniom na teho Anjeſa, druhdy hiscze po lětach plody pschinjeſe. Tak běſche jedyn duchowny w rānscej Pruskej we jenych jendželskich nowinach proſtu ſa ſwoju ſyrotownju wocžiſhczecz dał, ale žanhch darow na to dostał njebe. Hafle po někotrych lětach, jako běſche na ſwoju proſtu dawnu ſabył, dosta ſi miesta Kairo w Egiptowskej wot jeneho Jendželczana 100 hriwnow, kotrejuž běſche tam, kęz bo praji, tamna nowina pschipadnje psched woczi pschischla. Póſdnj, ale ſtokróczny plód. o—k.

Kónz pobrachuje.

Suſzod dō jſty ſaſtupi a ſyńk doma jemu napshečzivo běži, kęz běſche to ſwuczeny, so by jemu rucežu dał. „Schtó dha ſy czinił”, bo ſuſzod jeho woprascha, „kaſki napohlad maſch? Ssyn we wójnje pobyl?”

„Haj”, wotmolwi macz hólczeſa, „to budžiſche móhlo ſiē wu-panycz. Ja běch ſebi motyku ſabyła, ſotruž na poli jara nuſnje trjebach a poſłach mojego ſyńka kchwatajzy domoj, so by mi ju pschinjeſi. ſ pshečzom mi ſkužicz a mi wjefele czinicz, je psche-ſhwatniwy běžał a panyl. Motyka je jeho bliſko wóczka ſranila. Pschi ſamym by jemu do wóczka ſajela a moje džeczo by wóczko ſhubilo. Tak je hóz hiscze ſ módrym wóczkom wotſchol.”

Suſzod mjeležesche a na žonu poſlada, jako chzyl hiscze wjazh ſlyſhczecz. „Kónz ſ tutemu podawkej pobrachuje”, ſkónczne džesche.

„To běſche kónz”, žona wotmolwi, „ja ſym prawje ſwarila, so bo mój hóz ſlepje na ſedźbu brał njeje, wjazh ja njemózach, dokež běſche bo tola jenož ſi džeczazej njewobhlaſniwoſcžu ſtało”.

„Kónz pobrachuje”, ſuſzod ſaſo džesche.

„Mój hóz budze ſebi to ſpomjatkowacz, a budze pschichodnje wobhlaſniwiſhi”, macz dale džesche.

„Kónz pobrachuje”, ſuſzod wóſſiſho a ſylniſho praſeſche. Wón poſběhný porſt a poſaſowasche horje a džesche ſe ſwiatocznym hloſom: „Džakujče bo temu Anjeſej, pschetož wón je dobrotzny a jeho dobrota traje węcznje.” o—k.

Schtó chzu ſebi pschedewſacz na dnju wobnowjenja ſwojego kſchczensteho kluba.

Na dnju wobnowjenja kſchczensteho kluba chzu ſebi pschedewſacz, pobožny kſcheczian bycz, chzu rad ſemſhi kſodžicz a niſdy ſ njeſpoſluſhnoſcžu Bože ſlužby ſkomidžicz. Chzu do kſcheczian-